

ምስጢር 'ቲ ኣብ ልዕሊ ህወሓት ዝካየድ ዘሎ ወፍሪ ጸላም እንትቅላዕ፤!

-----©ብፍጹም ተኸላይ

ኣብ ሓደ ኣጋጣሚ ዝፈልጦም ዶክተር ሓሰን ኣደም ዝተባህሉ ዕድመን ቀለምን ጽግብ ዘበሉ ነበሩ። ዶክተር ሓሰን ኣብ ሃገር ኣሜሪካ ንልዕሊ 36 ዓመታት ዝነበሩን ኣብ ዝተፈለለዩ ስቴታት 'ታ ሃገር ኣብ ዝርከቡ ብሉጻት ዩኒቨርሲቲታት ዝመሃሩን ኣዝዮም ዝተኸበሩ ሰብ እዮም። ዶክተር ሓሰን ኣብ ሃገር ኣሜሪካ ኣብ ዝነበርሉ እዋናት፣ ምስ ላዕለዎት ሰብ መዚ ኢህወዴግ ጥቡቕ ርክብ ዝነበሮምን፣ ቀንዲ ደጋፊ 'ቲ ብኢህወዴግ ዝምራሕ ዝነበረ መንግስቲን፣ ነይሮም። ኣብ መወዳእታ ከኣ፣ ጠቕሊሎም ናብ ሃገሮም ብምምጻእ ኣባል ዝተፈላለዩ ኣድቫይዘሪ ኮሚቴ ኮይኖም ዓዶም እናገልገሉ፣ ጎና ጎኒ ድማ ኣብ ዩኒቨርሲቲ ኣዲስ ኣበባ እናመሃሩ ምንባር ጀመሩ።

ምስ ዶክተር ሓሰን ኣብ ሓደ ኣጋጣሚ ተራኽብና ንልዕሊ ሓደ ሰሙን ዝኸውን እዋን ብሓደ ቀንና፣ ካብቲ ዕሙቕ ዝበለ ናይ ህይወት ልምዶም እውን ክመሃር ዕድል ረኺቡዮ። ሓቂ ንምዝራብ ዶክተር ሓሰን ምሁርን ሓቀኛ ፍቕሪ ህዝብን ዓድን ዝነበሮምዮም። ንኹለንተናዊ ባህሪ ዶክተር ሓሰን ድሕሪ ምዕዛብ፣ ንምንታይ ኣባል ኢህወዴግ ከምዘይኮኑ ሓተትኩዎም። ንዝቕረብኩሎም ሸኩል ሕቶ ተረድኡም። " ኣንቺ ወጣት ነሽ፣ብዙ መማር ኣለብሽ!" ኢሎም ፍሊይ ኣቢሎም ብኢደይ ሓዘም ናብ ሓደ ካፌ ወሰዱኒ እም፣ ንምንታይ ኣባል ከምዘይኮኑ እንትነግሩኒ፣ " ኣነ ዕላማ ኢህወዴግ ሚኢቲ ብሚኢቲዮ ዝኣምነሉ፣ ግን ምእማን ጥራሕ ኣኻሊ ኣይኮነን። ኣባል ሓደ ፓርቲ ክትከውን ከለኻ፣ ህይወትካ ንሓደ ትኣምነሉ ዕላማ ኣሕሊፍካ ትህብ ኣለኻ ማለትዮ። እዚ ኸኣ ወነን ቆራጽነትን ዝሓትት ውሳኔዮ። ኣብዚ ውሳኔዚ እንተበደሕኻ ድማ ኣብ ቃልካ ክትርከብ ኣለካ። በቓ ኣብዚ ውሳኔዚ እንተበጽሕኻ ኦሮማይ ሰበይተይ፣ ቆልዕተይ ዝበሃል ነገር ኣብ ካልኣይ ደረጃዮ ዝምደብ። ኣነ ድማ ኣብዚ ዕድመዚ፣ እዚ ክገብር ይጽገምዮ።ትሕቲ ህይወት ኣብ ዝሓቱ ጉዳያት እየ ክሳተፍ ዝደሊ፣ ቅድሚኹሉ ዝሄይን ስድራ ቤተይን እየ ዘቐድም።"ብሉኒ ዶክተር ሓሰን ኣደም። ብሓቂ ድማ ብዝሃቡኒ ሓሳብ መሰረት ንኣመራርሓን ኣባላትን 'ቲ ውድብ ንድሕሪት ምልስ ኢሊ እንትፍትሽ ፣ ኢህወዴግ ኣብ ዝዚፍ ጸገም ምንባር ወለል ኢሉ ይረኣዮካ።

ካብ ሓሳብ ዶክተር ሓሰን ምርዳእ ዝከኣል፣ ኣባልን ኣመራርሓን ፖለቲካዊ ውድብ ምስዝኸወን፣ ቅድሚኹሉን ልዕሊ ኹሉን ንመትከላትን ዕላማን ውድብካ ህይወትካ ኣሕሊፍካ ክሳብ ምህብ ዝበጽሕ ቆራጽነት ዝሓትት፣እቲ እውክሎ እየ እትብሎ ህዝቢ ኣብ ሓደጋ ምስ ዝወድቕ ከዓ፣ ኣነ የለኹላን ይፍትሐላ፣ ሓዳረይ ሰበይተይን ዝብሉ ሓሳባት ፍጹም ዝሕሰቡ ከምዘይኮኑ ምርኣይ ይከኣል። ዶክተር ሓሰን ንቶም ኣብቲ እዋን ኣብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ዝምስረታ ዝነበራ ውድባት፣ንዕላማ ዝቆማ ውድባት እንክይኮናስ፣ ኣብ ሓደ ኣጋጣሚ ብሓንሳብ ጭፍር ብዘምሰዩ ሰባት፣ ወይኸኣ ኣብ ዝኮነ ናይ ድግስ ፕሮግራም ብዝተራኸቡ ኣካላት ይምስረታ ምንባርን ይምስክሩ። "የወጥ ማህበር" ዝብል ስም እውን ይህብወን ምንባርም ይዘረቡ ዶክተር ሓሰን ኣደም።

እዚ ልዕል ከብል ዝጠቐስኩዎ ተመኩሮ ህይወት ዶክተር ሓሰን ኣደም፣ ህልው ምንቅስቃስ ተቃዋሚ ውድባት ትግራይን ሓደ ሓደ ብስም ኣክትብስት ዝንቀሳቀሱ ኣካላትን፣ ኣብ ልዕሊ ውድብ ህወሓትን መሪሕነቱን ዝጀመርዎ ሓዲሽ ወፍሪ ጸለመን ንምርኣይ ክሕግዝ ይኸእል እዩ ካብ ዝብል እምነት'ዩ። ኩሉ ከም ዝፈልጦ፣ ኣብ ትግራይ መሰረት ገይረን ዝቆመ ውድባት ኣለዎ፣ ኣብ ሸዋ ዝተመስረታን መቐነን ብቅሉዕ ዝስፈረለን ውድባት ምህላወን እውን ግልፂ እዩ። ስለዚ እዘን ብብናይ ባዕለን መወልተንን መበገሲ ብስም ተቃዋሚ ዝቆመ ውድባት ኣብ ክልተ ዝኸፈላ እየን። ኣብ ደንበ ሓደ ዝሕቆፋ ውድባት፣ ውናት፣ ሳወት፣ ባይቶናን እንትኾና፣ እዘን ውድባት'ዚኣን ብሓዲሽ ወለዶ መናእሲይ ዝቐመ ኮይነን፣ ፖለቲካ ትግራይ ኣብ ምንቅስቃስን ኣብ 2012 ዓ/ም ኣብ ዝተኻየደ ታሪኻዊ መረጃ ናይ ዝእር እሰን ኣወንታዊ ግደ ዝተገደደታን እየን።

ኣሃዳዊን ጨፍላቕን ስርዓት ንምምላስ ዝቃለስ ብፒፒ ዝምራሕ መንግስቲ ኢትዮጵያን ውልቀ መላኺ ኢሳያስ ኣፈወርቂን ዓለማዊ ሓዝባት ብምውዳብ ብልፍንቲ ህዝቢ ትግራይ ንምጥፋእ ወራር ምስወልዑ፣ ንውድብ ህወሓት ሓዲሱ ኩለን ፖለቲካውያን ውድባት ትግራይ ዝተፈለለዩ ውሳኔታትን ቅዋማትን እየን ሒዘንን ኣሕሊፈንን። ህወሓትን ንሱ ዝመርሖ መንግስቲ ትግራይን ዕጥቃዊ ቃልሲ ናይ ምክያድ ውሳኔ እንትውስኑ፣ በኣንጻሩ ስለስትኣን ብሄራዊያን ውድባት ውናት፣ ባይቶናን ሳወት ግን ኣብ ከተማ ኮይነን ሰላማዊ ቃልሲ ከካይዳዮን ወሲነን። እተን ብመቐነን ኣብይ ኣሕመድ ኣብ ሸዋ ዝቐመ ውድባት ድማ መሳርሒ ፕሮፖጋንዳን ጀኖሳይድን ኮይነን ከገልግላ ቃል ኪዳነን ኣፅኒዐን ቀጠላ።

በዚ መሰረት እዘን ብስም ህዝቢ ትግራይ ቆይምና ዝብላ ኩለን ውድባት፣ ኣየን ውድብ እንታይ ፈፀመት፣ ኣየን ውድብ ከ ክኻብ መጠረሽታ ኣብ ጎኒ ህዝባ ሰጎመት፣ መን ከ መሳርሒት ፀላእቲ ኮነት፣ ብጠቐላላ ነብሲ ወክፍ ውድብ'የ በሃሊት፣ ኣብ መኸተ እንታይ እጃም ነይርዎ ዝብል ነጥቢ ዝርዝር ኣቢልካ ምርኣይ ትኸክለኛ ቅዋም ክንሕዝ ዝጠቐም ይመስለኒ። ስለዙይ ኣብቲ እዋን ዝነበረ ምንቅስቃስ ኩለን ፖለቲካዊ ውድባት ናብ ምርኣይ ንስገር።

★ ብስርዓት ብልጽግና መቐነን ዝስፈረለንን ክልተ እግረን ኣብ ሸዋ ዝተኸላን ውድባት ዝምልከት፡-

ብመሰረት ዕለታዊ ምንቅስቃስን ዝቐማሉ ልኡኽን እንትምዘና፣ኣብዚ ደንበ'ዚ ዝሕቆፋ ውድባት። ብኣረጋዊ በርሀ ዝምራሕ ትግራይ ዴሞክራሲያዊ ፓርቲ(ትዴፓ)፣ ብኣብርሃም በላይ ዝምራሕ ትግራይ ብልፅግና ፓርቲ(ትብፓ)፣ ብሊላይ ሃይለማርያም ዝምራሕ ራያ እንድርታ ፓርቲ(ራእይ ፓርቲ) ብኸፋል ድማ ብኣብርሃ ደስታ ዝምራሕ ዓረናን እየን። ኣውራ ልኡኽ እዘን ብስም ህዝቢ ትግራይ ዝተጣየሻ ፓርቲታት፣ ብቐዳምነት ስርዓት ብልጽግና ብስም እዘን ባንዳታት ውድባት ድፕሎማሲያዊ ሸቕጥ ክሰርሐለን፣ ብምጃኑ ድማ ኣሻንጉሊት መንግስቲ ብምምስራት ነቲ ህዝቢ ናይ ምጥፋእ ዕላማ ከዐውት ጠፍጢፉ ዝሰርሐን ፓርቲታት እየን። እዚኣን ኣብ ቀፀልቲ ወለዶታት ትግራይ ይቐረ ዘይብሃል በደል ዝፈፀማ፣ ናይ ፀላእቲ ደረጃ ይሰራዕ እንተተባሂሉ፣ ምናልባት ኣብ ቀዳማይ ብርኪ ዝሰረዓ ውድባት እየን። ረብሓን ድሕንነትን ህዝቢ ትግራይ ንምርግጋዕ ኢሉ መቐም ናብዘን

ፓርቲታት ዝኣተወ ይህሉ እዩ ዝብል ዕሽነት ክህልወኒ ኣይኽእልን። ስለዚ ተግባር'ዚ ደንበ ተቃዋሚቲ'ዚ ሕድሕድ ትግራዊይ ኣብ ሕልንኡ ወቂጡ ከቐምጦ ዝግባእ ይመስለኒ።

★ ብሄራዊያን ውድባት ውናት፣ ሳወትን ባይቶናን ብዝምልከት፡-

ኣብ ላዕሊ ንምግላፅ ከምዝፈተንክዎ እዘን ብሄራዊያን ውድባት'ዚኣን ብሓደስቲ ወለዶ መናእሰይ ዝቆማ ኣብ ልዕሊ ምዃነን፣ ብስርዓት ብልጽግናን መሻርኽቱን ኣብ ልዕሊ ህዝብና ክካየድ ዝፀንሐ ስነ ኣእምራዊ ኹናት፣ ኣብ ምምካት ናይ ዝላ ርእሶም ኣበርክቶ ገይሮምዮም። ብጥቕልሉ ኣብ ፖለቲካዊን ድፕሎማሲያዊን መዳያት ዘይናዓቕ ተራ ተግባራዊም እዮም ኢልካ ምቕማጥ ዝከኣል ይመስለኒ።

ይኹን እምበር፣ ታሪኻውያን ፀላእቲ ህዝቢ ትግራይ፣ ሕዚ ዕድል ረኺብና ኣለና 'ኢሎም ብምእማን፣ ካብ ቀረባን ርሑቕን መሻርኽቱን ኣጅኹም በሃልትን ኣተኣኻኺቦም፣ ናይ መወዳእታን ዛግምን ዝበልዎ ጀኖሳይዳል ኹናት ብመልክዕ ልፍንቲ ምስወልዑ፣ እዘን ውድባት ሰላማዊ ቃልሲ ንምክያድ ዝተጣየሸና እምበር ዕጥቃዊ ቃልሲ ኣይነካይድን፣ ኩናትን ወረ ኩናትን ኣይፋልናን፣ ስለዚ ይፍተሐላ የለናላን፣ **ብኣፈሙዝ ዝተሰነየ ቃልሲ ብርሑቕ እዩ ዝሓይሽ ኢለን ብዕሊ ፖለቲካዊ እምነተን ገሊፀን እየን። እዚ ምሽጢር ኣይኮነን፣ ኣብ ኣደባባይ ዝተገልፀ ሓቂዮ። ቅዋም 'ዘን ውድባት ብመንፅር እቲ ዶክተር ሓሰን ኣደም ዝገልፀዎ መትከል እንትምዘን፣ እዘን ውድባት ንዝቐማሉ ዕላማ ዋጋ ክኸፍላ ከምዘይኸእላ፣ ዕጫ እቲ ንውክሎ ኢና ዝብለኦ ህዝቢ እውን ዝሓሸሉ ይኹን ዝብል እምነት ከምዘሰጎማ ብግልፂ ዘርኢ፣ ዝበረቐት ፀሓይ፣ ዝነገሰ ኸዓ ንጉሰይ ካብ ዝብል ብሂል ወለዲ ክፍለ ዘይኸእልዮ። እዚ ትርጉሙ፣ "ንሕና ንፖለቲካዊ ስልጣን 'ምበር፣ኣፈሙዝ ኣልዒልና ህዝቢ ትግራይ ካብ ጽንተት ክንገላግሎ ኣይንኸእልን!" ካብ ማለት ብምንታይ ክፍለ ይኸእል?**

ህዝቢ ትግራይ ኣብ መዋእሉ ገጢምዎ ዘይፈልጥ ጨፍጫፍን በደል በዪሕዎ፣ ዘድሕኖ ሓይልን ፀግዕን እንክይኣለሽ፣ ኣብ ጎረ መንግስቱን ሰራዊቱን ተሰሊፉ እንትኣሻሕ፣ ኣነ የለኹላን ይፍተሐላ ኢልካ ምኻድ፣ ኣብ ከምዚ ዓይነት ኣዝዩ ፈታኒ እዋን እጃምና ክነበርክት እንክይበላ ጭጭ ኢለን ዝነበራ ውድባትና፣ ሕዚ ከመይ ሞራል ረኽባ ንኸለኣት ዘረባታት? ብወገነይ ክሻብ ሕዚ እውን ዝገርመኒ ናይ ሸፈጥ ጎደና እየን መሪፀን። ኣብዚ ክርሳዕ ዘይብሉ ጉዳይ ከም በዓል መሓሪ ዮሃንስ ብውልቂ ዝተጋደሉ እኳ እንተሃለዉ፣ ሰለስትኣን ውድባት ኣብ ነናይ ባዕለን ኣብ ዘካየድኦ ስሩዕ ኣኼባ ዕጥቃዊ ቃልሲ ከምዘየካይዱ ዕላዊ ገይረን እየን።

ስለዚ እዘን ውድባት፣ ኣብ መኸተ ዝመረፅኦ ጎደናን ድሕረን ከሰጉመኦ ዝፀንሐ ቅዋምን፣ ንኸብረን ዘይምጥን፣ ልዕሊ ኹሉ ድማ ንቲ ወረጃ ህዝብና ዘይምጥን እዩ። እዚ ጭብጢ'ዚ ከም መበገሲ ወሲድና፣ ሕዚ ዘካየድኦ ዘለዎ ምንቕስቃስ ዝርዝር ኣቢልና ኣብ መወዳእታ ክንምለሶ ኢና።

★ ውሳነን ጭቡጥ ምንቕስቃስን ውድብ ህወሓት ዝምልከት፡-

ርግፅ ውድብ ህወሓት ንገ ዓመታት ሓርነታዊ ተጋድሎ መሪላ፤ ሙሉእ ህዝቢ ትግራይ ኣብ ውሽጥን ወፃኝን ኣብ ነፍ ኣሰሊፋ፤ ንምእማናም ዝኸብዱ ብድሆታት ብዝገርም ብቕዓት ሰጊራ፤ ስርዓት ደርጊ ፀረጋ፤ ሓዲሽ ስርዓት ዝተኸለት፤ ወናነት ብሉፃት ክብሪታት ምዃና ምሽጥር ኣይኮነን። ኣብዚ ነዊሕን መሪርን ዕጥቃዊ ቃልሲ ከዓ ብዙሓት ዓቕሚታት ዝፈጠረት ውድብ ምዃና ይፍለጥ። ስለዝኾነ ውድብ ህወሓት ምስዘን ሓደስቲ ውድባት ምንፅፃር ናይ ገዛእ ርእሱ ፀገም ዘለዎ ጉዳይ ዘለዎዩ።

እንተኾነ ሕዚ ኣብዚ እዋንዚ ህዝቢ ትግራይ ከም ህዝቢ ናይ ምቕፃልን ዘይምቕፃልን ፈተና እንትገጥሞ፣ ሕሉፍ ድሕረ ባይታኻ ብዘይገድሽ፣ ህዝቢ ትግራይ ንምድሓን ኣብ ዝግበር መኸተ፣ እንታይ ቅዋም ትወስድ ዝብል ነጥቢ መሰረታዊ ይመስለኒ። ብምዃኑ ውድብ ህወሓትን ንሱ ዝመርሖ መንግስትን፣ ዓይነትን መጠንን ፀላኢን ዝሓንፀዎ ትልሚን ብዝርዝር ብምግምጋም፣ ናይ ውግእ ኣግባብ ብምቕያር ዕጥቃዊ ቃልሱ ከምዝቕፅል ዕላዊ ገይሩዩ። ከንዲዝኾነ ንቲ ኩነታት ዝምጥን ኣወፋፍራን ስራሕ መቐሎን ብምግባር፣ ወታደራዊ ዓቕምታት ንምሕያል ፃዕሪታት ተጠናኺሮም ቀፀሉ። ህዝቢ ትግራይ እውን ኣብ ልዕሊኡ ብዝተፈፀም ንምፅብፃብን ንምግላፅን ዝእግም፣ ተራእዩን ተሰሚዑን ዘይፈልጥ ጨፍጫፍን በድል ክቐበል ግድን ኮነ። በዚ ንምግላፅ ዝኸብድ ጨፍጫፍ ዝሓረነ መንእሰይ ትግራይ ኸዓ፣ ብእኩብን ብውልቀን ናብ ህዝባዊ መኸተና ከም ማዕበል ክፅንበር ጀመረ።

ኣብ በቢግንባሩን ንኡስ ግንባሩን ዝጣየኹ መዕለሚ ቦታታት ፣ ኣብ ሓፂር ግዘ ተቐቢሊን ዝግባእ ትምህርቲ እናስነቓ ኣመረቓ፣ ከም ውፅኢቱ ከዓ ስራዊት ትግራይ ኣብ ሓፂር ግዜ ዓቕሙ እናዓበዩ ኸደ፣ ምስ ዕብዮቱን ህልው ኩነታትን ተዛሚዱ ድማ፣ ኣወፋፍርኡን ኣወዳድብኡን እናዕበዩ ቀፀለ። ኣብ መወዳእታ ቅልፅም ህዝባዊ መኸተ ትግራይና ብቐሊሉ ክጭፍለቐ ናብ ዘይኸእለሉ ብርኪ ተሰጋገረ። ኣብ ከይዲ ጉዕዝኡ ከዓ፣ ንብዙሓት ክባታት እናፈንፀሐ፣ ኣብ ፀላእቲ ሰፍ ዘይብል ጉድኣት እናብፀሐ ጉዕዝኡ ቀፀለ። ኣብ መፈለምታ ወርሒ ሰነ /2013 ዓ/ም ድማ ብስም ሓርበኛ ኣቦና ኣሉላ ኣባ ነጋ ዝተሰመዩ ወፍሪ ብምክያድ፣ኩሎም ፀላእቲ ብምድምሳሰን ብምፅራግን ካብ ዝበዝሕ መሬት ትግራይ ተፀረጉ። ስለዚ ህዝባዊ መኸተ ትግራይ ከውሒ ኸይኑ እንትግስግስ፣ ብንፃሩ ኩሎም ፀላእቲ ምስ ኮውሒ ከምዝተራፀመ ብርጭቆ ክሕምሸኹ ግድን ኮነ።

ከምውጽኢት 'ዚ ዕዉት መከተ ድማ፣ ጻዊት ሰላም ህዝብን መንግስቲን ትግራይ፣ ሰማዒ ረኺቡ፣ መንግስታት ኣሜሪካ፣ ሕብረት ኣውሮፓ፣ ውድብ ሕብራት መንግስታትን ወዘተ ተሓስዎ፣ እቲ ኩናት ብዘተን ድርድርን ክፍታሕ ኣብ ፒሪቶርያ ውዕል ሰላም ተኸቲሙ ኣሎ። እዚ ውዕል ሰላም፣ ብብቕዓትን ብጥበብን ኣብ ረብሓ እንተውዒልናዮ ድማ፣ ህዝቢ ትግራይ ናብ መሰረታዊን ዘይኸበሰን ብርኪ ክነሰጋግሮ ንኸእል ኢና። ስለዚ እዚ ተረኺቡ ዘሎ ኣጋጣሚ፣ ብልዑል ውሕልና፣ ጥበብን ስምረትን ኣቢልና፣ ህዝቢ ትግራይን ትግራይን ንኣንሳብን ንመወዳእታን ካብ ሓደጋ ጽንተት ክነናግፎን፣ ብርፈረንደም ኣቢልና ዘልኣልማዊ ፍታሕ ክነረጋግጸሉን ይግባእ። እዚ ናይ ሕድሕድ ትግራዊይ ሕብረትን ምስትውዓልን ምዃኑ ንኣደ ደቂቃ እውን ክርሳዕ የብሉን።ልዕሊ ኹሉ ድማ፣ ውድብ ህወሓት ካብ ዘይመትከላዊ ምትእስሳራትን ምጥልላፍን ወጺኡ፣ ሓቀኛ ሪፎርም ብምክያድ፣ እዚ መድረኻዊ ልኡኽ ብብቕዓትን ብልዑል ጥበብን ክመርሖን ይግባእ።

ኣብዚ ክስመረሉ ዝግባእ ነጥቢ፣ ውድብ ህወሓት ዝወሰደቶ መርገፅን ንዕኡ ስዒቡ ኣብ ዝተወለዐ ህዝባዊ ሹናት ዝተገወተቶ ኣበርክቶን ብምንምን ተአምር ክሸፋፍን ዘይኸእልን ከምጸሓይ ተኾሊዑ ዝረአን ቅያ እዩ ተፈጸሙ። ኣብዚ ክለዓል ዘለዎ ነጥቢ፣ ህወሓት እውን ከምተን ሰለስተ ብሄራዊያን ውድባት፣ ኣነ እውን ኩነታት እንተፍቁዱለይ ሰላማዊ ቃልሲ እዩ ክፍትን፣ እምበር ዕጥቂ ቃልሲ የለኹላን ይፍተሐላ ኢላ እንተተቐመጥ ውፅኢቱ እንታይ እዩ ክኸውን ነይሩ? ዝብል ጉዳይ'ዩ። እዚ ሕቶ'ዚ ኩሉ ፈታዊ ሓቂ ካብ ስምዒትን ሽኩልነትን ወጺኦ ከምዝኖ ዝግባእ ቁምነገር ይመስለኒ።

★ ምስጢር እዚ ሕዚ ተወሊዑ ዘሎ ወፍሪ ጸለመ ድኣ እንታይ ክኸውን ይኸእል?

ኩለን እተን ብስም ህዝቢ ትግራይ ቆይምና ዝብላ ፖለቲካዊያን ውድባት፣ ባህሪኣንን ኣብ መኸተ ትግራይ ዝነበረን ተራን ንምርኣይ ተፈቲኑ እዩ። ናይተን ኣብ ደንበ ፀላኢ ዝተንፀንበራ ውድባት ብዝምልከት ሓደን ክልተን ዘየድልዮ፣ ህዝቢ ትግራይ ንምፅናት ኣብ ዝተኸየደ ወራር መሪሕ እጃም ዝተገወታ፣ ስለዝኾነ ድማ ኮነ ተባሂሉ ብስም ህዝቢ ትግራይ ዝተጣየሻ፣ ብግብሪ ግን ፈፀምቲ ጀናሳይድ እዩን ኢልካ ብቐሊሉ ምቕማጥ ዝከኣል'ዩ።

እተን ዝተረፉ ሰለስተ ከዓ፣ ብሄራዊያንን ብትግራዊያንን ስምዒትን እኳ ዝቐማ እንተኾና፣ ኣብ መኸተ ትግራይ ዝነበረን እጃም ግን ፣እንካብ ፖለቲካዊን ድፕሎማሲያውን ስራሕቲ ወጻእ ዝርቋሕ ስራሕ የብለንን። ብንጻሩ ውድብ ህወሓት ፣ ህዝቢ ትግራይ ሕዝባዊ ዘይስገር ፀገም የለን ኢላ፣ ኣበደን ንባርነትን ጉምብሕ ጥልዕን ብምባል፣ ሙሉእ ህዝቢ ኣብ ጎረ መንግስቱ ክስለፍ ብምግባር፣ ብቃላት ንምግላፅ ዝኸብዱ መስገደላት ሰጊራ ብየማነ ፀገም ተሰሊፎም ዝነበሩ ፀላእቲ ብምፅራግ ናብዚ ብርኪ'ዚ ክንሰጋገር መሪሕ ተራኣ ተጻዊታ'ያ። ሕዚ እውን ትግራይን ህዝቢ ትግራይን መሊእኻ ሓራ ንምውጻእን፣ ህላውኡን ድሕንነቱን ብዘተኣማምን መገዲ ንምውሓስ ኣብዝኸየደ ዘሎ ኩለመድያዊ ቃልሲ፣ መሪሕ ተራ እናተገወተት ትርከብ።

ከምዚ ብግልጺ እናረኣናዮ ዝመጻና፣ ኣየነይቲ ውድብ፣ኣብ መኸተ ትግራይ እንታይ እጃም ነይርዎ ዝብል ነጥቢ ናብ ክርክር ዝቐርብ ኣይኮነን። እሞ ትርጉምን መበገስን እዚ ኹሉ መደራገብን ወፍሪ ጸለመን ደኣ እንታይ ክኸውን ይኸእል? ዝብል ሕቶ ምርኣዩ ጠቓሚ ይመስለኒ። ታሪኻዊያን ፀላእቲ፣ "ኮነ ተረፈ ህዝቢ ትግራይ መሊእና እንጥፈኡልኦ እዋን ሕዚ እዩ" ኢሎም እንትብገሱ፣ "ንሕና ሰለማዊያን ኢና፣ብሰላማዊ መገዲ ኢና ንቃለስ፣ ካብዚ ወጻእ የለናሉን ይፍታሓላ" ዝብላ ውድባት፣ ሕዚ በጂሓን፣ ሓንሻብ እቲ ዝተኸተመ ውዕል ሰላም ረብሓን ድሕነትን ህዝቢ ትግራይ ኣሕሊፉ ዝሃበ'ዩ፣ ብካልእ ገጽ ከዓ እቲ ውዕል ሰላም ረብሓ ትግራይ ዘረጋግጽ እንተኾይኑ ኣብ ምዕዛብ ኣለና ክብሉ ንስምዕ ኣለና። ኣብ ካልእ ኣጋጣሚ ድማ፣ እቲ ውዕል ሰላም ብፍጥነት ተግባራዊ ክኸውን እንትጽውዑ ንዕዘብ ኣለና። ብተወሳኺ ህወሓት ብፍቃዱ መንግስትነቱ ሰሪዙ ስለዘሎ፣ ህዝቢ መንግስቲ ከምዘየለ ፈሊጡ ባዕሉ ሰላሙ ክሕሉ ከምዘለዎ እንተተሓሳስቡ ንስምዕ ኣለና። ሓቂ ዘረባ ኩነታት እዘን ብሄራዊያን ውድባት መትሓዚ ዝተሰኣኖ እዩ ኮይኑ ዘሎ። ኣብ ልዕሊ ውድብ ህወሓትን መሪሕነቱን ዘካይድዎ ዘለው ወፍሪ ጸለመ

ብምንም መገዲ ዝርደአካ ኣይኮነን። ኣብቲ ዝካየድ ዘሎ ድርድር ንኸኣቱን ሃናጻይ ኣበርክቶ ንኸግብሩ ንዝቐረበሎም ጻዊት እውን ብዕሊ ነጺጎም ኣለው። እዚ ስልጣን እንትኾን ክንኣቱ ይግባእ፣የእትውና፣ ኩናት እንትኸውን ከዓ የለናሉን ዘብል ሕማም እንታይ ክኸውን ይኸእል? ሞራል ዝበሃል ሕጊ ሕልና ኸ ናበይ ሃደመ? ዘብል እውንዮ።

ጆርጅ ሳንታያና ዝተበሃለ ተመራማሪ ታሪኽ “እቶም ሕሉፍ ፍፃመታት ዘይዝክሩ ሰባት፣ ንሕሉፍ ክደግሙ ክኩናት እዮም” ብምባል የቐመጥ። ካብዚ እንወስዶ ትምህርቲ ኸዓ ትማሊ ዝተፈፀሙ ጌጋታት እንደገና ንምድጋም ምፍታን ፀገም ብልህነት ጥራሕ እንክይኮነስ፣ መግለጺ ዕሽነት እውን ምጂኑ ብግልጺ የርኤና። ምኽንያቱ ታሪኽ ሕሉፍ ጌጋታት ከይትደግም ትምህርቲ ዘቕስም ዓውዲ ስለዝኾነ እዩ። መሲልካ እንታይ ኣምፃኻ እንድዮ፣ ገለ ካብቶም ብ1993 ዓ/ም ካብ ውድብ ህወሓት ዝወፁ ኣካላት፣ እዚ ሕዚ ተፈጠሩ ዘሎ ኩነታት ከም ሓደ ሒሳብ መወራረዲ ዕድል ብምጥቃም፣ ብቆረፃ ስልጣን ክሕዙን ዝነበሮም ቂም ከወራርዱን እንትፍትኑ ክትርኢ እንከለኻ ልቢኻ ዘድሚ ዝገርም ነገር እዩ።

እዚ ብዶክተር ደብረፅዮን ገ/ሚካኤል ዝምራሕ ናይዚ መድረኽ መሪሕነት እውን እንተኾነ፣ ኣብቲ እዋንቲ ኣብ ዝነበረ ሕቱኸቱኸ ኣይነበረን። የግዳስ ኣብቲ እዋን ዝተፈጠሩ ፀገማት ንምፍታሕ ዝከኣሎ ዝገብር ዘሎ ምጂኑ ይፍለጥ። ከምኡ ስለዝኾነ እዩ ድማ፣ ንዘም ነባራት ተጋደልቲ ዚኣም ብልዑል ትግሃት፣ ኣብ ኩለመዳይ ክሳተፉን ኣካል ማእኸላይ ኮማንድን ኮይኖም ክሰርሑን ማዕፅኡ ዘርሓወ።

እንተኾነ፣ ከምቲ ፕረዚደንት ዶክተር ደብረፅዮን ኣብ ቀረባ እዋን ዝሓበሮ፣ ገለ ገለ ኣካላት ኣብቲ መፃብብ እዋን እውን ከይተረፈ፣ ስልጣን ክከፋፈሉ ብስሩዕ ሕቶ ኣቕሪቦም እዮም። ደሓር መቐለ ሓራ ምስ ወፀት እውን ብተዛማዲ ፣" ህወሓት ፈሪሳ እያ፣ ስለዚ ስግግር መንግስቲ ይገበር!" ኢሎም ስሩዕ ሕቶ ኣቕሪቦምዮም። ኣብቲ ዘቐረብዎ ስሩዕ ሕቶ፣ ሰፊሕ ምይይጥ ድሕሪ ምክያዱ ኸዓ፣ ሓሳብም ቅቡል እንክይኮነ ተሪፉዮ። ብኸምዚ መስርሕ፣ ሕቶ ስግግር መንግስቲ ውድቂ ምስኮኖም ድማ፣ ዘይሮም ናብተን ውድባት ክሊሕኽ ከምዝገበርዎ ይፍለጥ። እንተኾነ እተን ውድባት እውን እዚ ጉዳይ ዚ ተቐቢለን ዋጋ ክረኽባሉ ክርተት ካብ ምባል ዓዲ ኣይወዓላን። በዚ ምኽንያት ዚ እውን እተን ውድባት ካብ ህዝቢ ክትፈኣን፣ ርእሰ ቕትለት ክፍፅማን ደሪኸዎንዮ።

እቲ ዝገርም ጉዳይ ከኣ፣ ስልጣን ዝህብን ዝኸልእን ህዝቢ ትግራይ ኮይኑ ከብቕዕ፣ እዚ ብቃልስን መስዋእትን ዝተረኸበ ልኡላዊ ስልጣን ህዝቢ ንጎኒ ብምግዳፍ፣ መንግስቲ ትግራይ ስልጣን ክከፋፍሎም ክሻብ ምሕታትዮም በዚሓም። ብምጂኑ እዩ ድማ ፕረዚደንት ዶክተር ደብረፅዮን፣"ኣነ ከመሓድር እምበር ስልጣን ክሸንሸን ኣይኸእልን፣ እዚ ናይ ህዝቢ ስልጣን እዩ!" ብምባል መልሲ ክህቡ ዝተገደዱ። ምስጢር 'ቲ ኣብ ልዕሊ ህወሓት ዝካየድ ዘሎ ወፍሪ ጸለመ እምበኣር፣ ስልጣን ብቆረፃ ንምሓዝ ምጂኑ ዘጠራጥር የብሉን።! ስለዚ እዘን ተቃወምቲ ውድባት ዚኣን ንጭቡጥ ኩነታትን ገምጊመን ባህጊን ጠለባትን ህዝቢ ትግራይ ተረድኣን ናብቲ ቅኑዕ መገዲ ክመፃ እንተዘይኸእለን ብዘምንም ጥርጥር፣ ሚእቲ ካብ ሚእቲ ካብ ልቢ ህዝቢ ትግራይ ክጉሓፋ እዮን። ስለዚ ጨው ንባዕሊኻ ክትብል... ከምዝበሃል፣ ኣብ ሕቱኸቱኸ ዝጠሓልኩም ወገናትና፣ ክትበራብሩን ኣብዚ መኸተ ታሪኻዊ ኣበርክቶኹም ክተወፍዩን ካብ ናይ ታሪኽ ተወቃስነት ነብስኹም ክተድሕኑን ወገናዊ ምኽረይ ክልግሰልኩም ኣፈቱ።

ኣብ መወዳእታ ገለ ተሓለቕቲ ህዝቢ ንምምሳል ዝመጸደቁ ዘለዉ ኣካላት ብዝምልከት እውን ውሰን ነጥብታት ከልዕል እደሊ። ከምቲ ልዕል ኢሉ ከገልጾ ዝፈትንኩ፣ ህዝቢ ትግራይ ኣብ ምንባርን ዘይምንባርን፣ ከም ህዝቢ ኣብ ምቕጻልን ዘይምቕጻልን ሕቶ እንትወድቕ፣ ኣብ ክንዲ ምስቲ ጅግና ሰራዊት ትግራይ ተሰሊፎም ንክብሪ ህዝቦምን ዓዶምን ዝዋደቁ፣ ነብሶም ከድሕኑ ጉምብሕጥልዕ ኢሎም፣ ናብ ዝተፈላለዩ ሃገራት ወጽዮም እንተብቐዑ፣ ሕዚ በጺሖም ተሓለቕቲ ንምምሳል እንትፍትኑ ብሓቂ የሕዝን። ነብሲኻ ካብ መልኣከ ሞት ንምትራፍ ምፍታን ዘሎን ዝነበረንዮ። እቲ ልቢ ዘድሚ ተግባር፣ ህዝብን ዓድን ራሕርሕኻ ወጽኻ ክተብቐዕ፣ ኣብ ክንዲ ብዝኸአልካዮ ሃናጺ ፖለቲካዊን ድፕሎማሲያዊን ሓገዝ ምግባር።" ነቲ ምስ ህዝቢይ ይቃለስ፣ ህዝቢይ ዝኸኖ ይኸውን፣ ኣብ መጠረሻ ከዓ ምስ ህዝቢይ ይዕወት!" ኢሉ ዝኳሻሕ ዘሎ ውድብ መሪሕነት ጸሎሎ ንምልካይ ለይትን ቀትርን ምስራሕ ግን ናይ ሓሳዳት ተግባር'ዮ። ግዜ ክነውሕን ክሓጽርን ይኸእል 'ምበር፣ ካብ እዝንን ዓይንን ህዝቢ ትግራይ ዝከወል ክንዲ ፍረ ጣፍ ክህሉ ኣይኸእልን። ስለዚ ኣንቱም ዘይግበኣኩም ክብርን ቦታን ሕዝቡም ዝጸናሕኹም፣ ኣብታ ወሳኒት እዋን ድማ ንህዝቢ ራሕርሕኹም ዝሃደምኩም፣ ኣብ መወዳእታ ድማ ተሓለቕቲ ንምምሳል ትመጸደቁ ዘለኩም፣ ብክብሪኹም ካብ ካልእ ጌጋታት ተኣሊኹም፣ ካብ ዘየድሊ ወፍሪ ጸለመ ተዓቕብኩም፣ ኣብ ጎኒ ትግራይ ጠጠው ክትብሉ ናይ ታሪኽ ተወቃስነት ነብሲኹም ክተድሕኑን ወገናዊ ምክረይ ክልግሰልኩም እፈቱ።